

Przed-
płata,
(za egz.
nieob-
wiązo-
we) na
miesiąc
maj
1,00 zł.

ORĘDOWNIK URZĘDOWY

powiatów Krotoszyńskiego i Pleszewskiego

wychodzi w środy i soboty

Cena
ogłosze-
niow.
za wiersz
mili-
metrowy
(1-lm.)
lub jego
miejsce
6 groszy

ADMINISTRACJA: ZAKŁAD GRAFICZNY - KOZMIN, UL. PLESZEWSKA 1 - TELEFON 34
REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO - STAROSTWO W KROTOSZYNIE - TELEFON 60

Zatwierdzenie wyborów rozjemców.

Prezjdum Sądu Okręgowego w Ostrowie zatwierdził wybór na czas do 10 maja 1929 r.

- a) p. Stefana Batowskiego nauczyciela z Grębowa na rozjemcę,
- b) p. Józefa Pieniężnego gospodarza z Grębowa na zastępcę rozjemcy obwodu rozjemczego Grębów.

Krotoszyn, dnia 30 kwietnia 1927 r.

Starosta: Dr. Dalbor.

— L. dz. 2829/27. —

Doręczanie kart powołania szeregowym zaliczonych do stanu urlopowanych.

Szeregowi zaliczeni do stanu urlopowanego są obowiązani zgłaszać każdą zmianę zamieszkania lub miejsca pobytu na okres dłuższy niż 14 dni. Istotnym celem tego zarządzenia jest utrzymywanie w ewidencji każdego z szeregow zaliczonego do stanu urlopowanych i umożliwienie bezwzględnego doręczenia mu karty powołania go do szeregow. Ponieważ ewidencja ta jest dzisiaj prowadzona tylko w urzędach gminnych i mel-dunkowych, a P. K. U. posiadają tylko adresy powoła-nych do szeregow z czasów ich stawiennictwa przed komisją poborową i pod tymi adresami wysyłają karty powołania, zarządzam by urzędy gminne i obszary dworskie nadesłane im przez P. K. U. karty powołania pod danym adresem skierowały bezpośrednio według nowego adresu, bez zwracania ich jako niedoręczonych komendantom P. K. U. Sposób ten przyspieszy znacznie akcję doręczenia kart powołania i zapobieganie w znacznej mierze opóźnianiu się powołanych do szeregow.

Krotoszyn, dnia 26 kwietnia 1927 r.

Starosta: Dr. Dalbor.

— L. dz. 906/27. —

Sposób doręczania kart powołania rezerwistom.

W związku z ogłoszeniem o powołaniu na ćwiczenia wojskowe w roku 1927 szeregowych rezerwy (Orędownik Powiatowy Nr. 26 z dnia 2. IV. 1927 r.) udzielam następujących wskazówek co do sposobu doręczenia kart powołania rezerwistom.

Karty powołania otrzymane z Powiatowej Komendy Uzupelnień w Jarocinie należy natychmiast doręczyć a mianowicie: w miastach przez osobnych pewnych peścianców, w gminach wiejskich zaś i obszarach dworskich pp. sołtysi wzgl. przełożeni obsz. dworskich, winni osobiście wręczyć karty powołania osobom powołanym.

Odcinek III i IV należy odciąć i pozostawić powołanemu, który ma potwierdzić własnoręcznie odbiór na odcinku V. według dnia, godziny i minuty. Na odwrotnej stronie odcinka III i IV winien doręczający organ umieścić czas, (godzinę i minutę) doręczenia i swój podpis. Odcinek V. należy przesłać natychmiast

Powiatowej Komendzie Uzupelnień w Jarocinie wzgl. w tej P. K. U., która kartę powołania nadesłała. Gdyby adresat zmarł lub wyjechał, należy kartę powołania zwrócić P. K. U. dołączając osobne urzędowe potwierdzenie przyczyny nie doręczenia, a w razie wyjazdu, podać także dokładny adres nowego miejsca zamieszkania.

PP. sołtynom, przełożonym obsz. dworskich i posterunkom Policji Państwowej polecam przeprowadzić kontrolę na podstawie nadesłanego spisu z P. K. K. do urzędów gminnych czy powołań rezerwiści na czas do formacji wyjechał. Za uchylającymi się od stawienia przeprowadzą Poster. P. P. energicznie poszukiwanie i doprowadzą ich przymusowo do właściwych P. K. U.

Krotoszyn, dnia 26 kwietnia 1927 r.

Starosta: Dr. Dalbor.

— L. dz. 128/27. —

Porządek na drogach publicznych.

Mimo ciągłych upomnień (patrz ogłoszenie w Orędowniku Urzędowym nr. 80 z dnia 10. X. 1925 r.) w sprawie porządku na szosach ciągle się jeszcze zdarza, że pojazdy na drogach jadą nieprzepisaną stroną, a na sygnały dawane przez samochody albo nieustępują zupełnie z drogi albo usuwają się na lewą stronę.

Wobec tego podaję poniżej odnośnie przepisów z rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 3-go VI. 1922 r. regulujące wymijanie na drogach publicznych.

§ 1.

Wszystcy korzystający z dróg publicznych dla jazdy, wożenia i pedzenia lub prowadzenia zwierząt jako to: kierownicy pojazdów mechanicznych, woźnice, cykliści, jeźdźcy i poganiacze zwierząt, **obowiązani są trzymać się prawej strony drogi** (w kierunku jazdy) i przy wymijaniu pojazdów lub zwierząt, jadących lub idących w przeciwnym kierunku, winni usunąć się ze swemi pojazdami lub zwierzętami na prawo.

Również winni **zboczyć na prawo, gdy zostają wyprzedzeni**, natomiast gdy wyprzedzają dążących w tym samym kierunku, winni **zboczyć na lewo**.

Pragnący wyprzedzić obowiązani jest dać sygnał, względnie ostrzec wożeniem o swem zbliżaniu się, a ostrzeżony winien usunąć się na prawo i przepuścić wyprzedzającego po swej lewej stronie.

§ 2.

Wyprzedzać można wówczas, gdy droga jest odpowiednio szeroka, gdy przed wyprzedzanym znajduje się dostateczna przestrzeń wolna i gdy żaden pojazd lub zwierzę nie zbliża się z przeciwnej strony.

Zabrania się wyprzedzać, gdy droga nie jest widoczna na dostateczną odległość, jakoteż na mostach, skrętach, skrzyżowaniach i znacznych spadkach.

Przekroczenia podlegają ukaraniu grzywną do 500 zł. lub aresztem do dwu miesięcy.

Do powyższego podaje co następuje :

Zarządca będą osobne objazdy całego powiatu przez kompetentne organy, które będą pociągać winnych do surowej odpowiedzialności.

Szczególnie zwracać się będzie uwagę na wozy z ciężarami, drzewem, słomą, dalej wózki reżniczek, które najczęściej czynią zamieszania przez to, że jadą albo środkiem drogi, albo nawet trzymają się lewej strony zamiast prawej. Wszystkie wozy ciężarowe winny jechać zawsze stroną prawą bez względu na to, czy na zsoście są jakie inne powózki czy nie. Jeśli jadą prawą stroną, nie potrzebują się nikomu ustępować z drogi. Przy zatrzymywaniu się np. przed młynami, tartakami i t. d. winien każdy wóz stawać po prawej stronie drogi i nie może zbyt długo stać na zsoście.

Powózki gospodarskie bardzo często usłyszawszy sygnał, zjeżdżają na lewą stronę zamiast na prawą, a czasem jedna na lewą, a druga na prawą, przez co powstaje przy przejeżdżaniu samochodów poważne niebezpieczeństwo. Takie postępowanie jest zatem szczególnie karygodne.

Na sygnał samochodów wszystkie wozy muszą się bezwzględnie natychmiast usunąć na prawą stronę, jeśli nie, znajdują się po tej samej stronie drogi. Wszelkie zwłokanie z ustąpieniem się już samo przez się jest karygodne, samochód bowiem winien służyć do szybkiej jazdy i ma do tego zupełne prawo, nie może zatem doznawać zwłoki w jeździe z powodu nie stosowania się innych pojazdów do porządków drogowych.

Na łatówkę nie jest obowiązany żaden pojazd ustępować przed samochodem, jeśli jedzie prawą stroną twardej drogi i jeśli pozostała część strony lewej pozwala mijającemu samochodowi na wyminięcie.

Wreszcie przypominam, że każdy samochód, który od dopędzającego go drugiego samochodu otrzyma z tyłu sygnał wyminięcia, winien do tego się zastosować, zjeżdżając na prawo i zwalniając tempa jazdy dla wygodniejszego i bezpieczniejszego wyminięcia, karygodnym zaś jest niedopuszczanie do wyminięcia przez zjeżdżanie na lewo i t. p.

Organy policyjne, drogomistrzów i droźników czynić odpowiedzialnymi za cisły i surowy nadzór na przestrzeganiu tych przepisów i pociągać będą niedbałe organy do surowej odpowiedzialności. W szczególności droźnicy odpowiadać mi będą za porządek na ich odcinkach zwłaszcza przy lasach, tartakach, młynach i w dni targowe.

Raz wreszcie należy wprowadzić w naszych stronach kulturalnych prawdziwy porządek, burzony przez niekulturalne jednostki i pedibitych woźniców!

Krotoszyn,
Pleszew, dnia 27 kwietnia 1927 r.

Starosta: Dr. Dalbor.

Kierownik Starostwa: Dr. Wieczorek.

— L. dz. 2283, 27. —

Poszukiwanie materiałów do historii Wielkopolski.

Dyrekcja Archiwum Państwowego zwróciła się do p. Wejwoody w Poznaniu z prośbą o pomoc w poszukiwaniach za ważnymi materiałami źródłowymi do historii Wielkopolski, których resztkom, ewentualnie jeszcze istniejącym, grozi niebezpieczeństwo zupełnej zagłady. W sferach naukowych bardzo poszukiwane są księgi sądowe wiejskie z czasów przedrozbiorowych, będących wyrazem jurysdykcji patrymonialnej nad ludnością włościańską, sprawowanej przez

właścicieli majątków ziemskich, albo też sądownictwa samorządowego, spoczywającego w rękach ławników, powołanych do tej czynności przez samych włościan.

W ustroju wsi polskiej w czasach przedrozbiorowych były z sądownictwem patrymonialnym połączone częściowo władza administracyjna i szereg innych funkcji, spełnianych w dobie dzisiejszej przez państwo. Wspomniane księgi wiejskie zawierają przeto dane o wsi polskiej zarówno z zakresu prawnego i ekonomicznego jak kulturalnego, słowem pozwalają one wnikać głęboko w życie wsi polskiej za czasów przedrozbiorowych i utworzyć jego całokształt. Jako takie przedstawiają nadzwyczaj cenny materiał dla nauki. W innych dzielnicach Polski zachowały się one w znacznej liczbie począwszy od końca XIV wieku.

W Wielkopolsce pozostały zaledwie ślady ich istnienia. Archiwum Państwowe posiada jedynie księgę Gronowa powiat Leszno od roku 1548 i kilku wsi odpadłych dziś do Prus. Przyczyną faktu tego mogą polegać na tem, że dawniejsze władze niemieckie, nie doceniając doniosłego znaczenia tych materiałów jako źródeł historycznych, zaniedbały roztoczyć nad nimi należytej opieki. Poszukiwania te można jeszcze dziś przeprowadzić, a odnalezienie chociażby tylko kilku ksiąg już otworzyłoby dla badań historycznych źródła nowe, dotąd zgola nieznane.

Należałoby przeprowadzić w tym kierunku przede wszystkim badania wśród sołtysów, czy u nich są one lub u któregośkolwiek z mieszkańców wsi, zwłaszcza u dawnych sołtysów albo też po dworach lub po parafjach nie znajdują się jeszcze wspomniane księgi lub ich szczątki. Zwłaszcza chodzi o zasady t. zw. Holenders, doświadczenie bowiem dotychczasowe uczy, że największe ksiąg zachowało się właśnie w takich wsiach.

Wreszcie chodzi o zbadanie, czy i jakie inne dawne księgi pisane, dyplomy pergaminowe lub papierowe, zwłaszcza lokacyjne w oryginałach, albo w odpisach nie znajdują się jeszcze po wsiach.

Zlecając poszukiwania w tym kierunku władzom policyjnym, wszystkich proszę przez niniejsze publiczne ogłoszenie, aby wszelkie wiadomości w tym względzie donoszono tym władzom. W szczególności proszę Wielebnych Ksiągży Proboszczów oraz Panów Nauczycieli o szczególne zainteresowanie się tą sprawą. A P.P. Sołtysom polecam poszukiwanie między członkami gminy. Księgi lub dokumenty w celu ochronienia przed zagładą należałoby przesłać do przechowania w Archiwum Państwowem, w tym celu polecam dokonanie za zgodą ich dotychczasowych posiadaczy dokładnych spisów tych zabytków.

Krotoszyn, dnia 22 kwietnia 1927 r.
Pleszew,

Starosta: Dr. Dalbor.

Kierownik Starostwa: Dr. Wieczorek.

Obieranie drzew owocowych z gąsienic i zwalczanie mszycy welnistej czyli korówki.

Kłeska spowodowana przez gąsienice przybrała w ubiegłym roku niebywałe rozmiary.

Obieranie drzew z gąsienic jest nie tylko obowiązkiem dobrego gospodarza, ale także obowiązkiem ustawowym, ciążyącym na właścicielach drzew. Szczególnie drzewa przydrożne, z których gąsienice przenoszą się na drzewa przy drogach publicznych i niszczą całe aleje, winny być radykalnie i często oczyszczane z gąsienic.

Oczyszczenie drzew z gąsienic, o ile tego w roku bieżącym jeszcze nie dokonano, winno nastąpić naj-

później w terminie 14 dni od ogłoszenia niniejszego zarządzenia.

Przekroczenia w tym względzie podlegają według § 368 ustawy karnej grzywnie do 60 zł lub karze aresztu do 14 dni.

Równocześnie przypominam rozporządzenie policyjne p. Wojewody w Poznaniu z dnia 5 listopada 1920 r. l. dz. 3768/20 I. A. 6, do zwalczania mszycy wełnistej oraz odnośną instrukcję, ogłoszone ponownie w Orędowniku Urzędowym nr. 24 z dnia 26. III. 1927 r. i wzywam ludność do ścisłego zastosowania się.

Władzom policyjnym, Policji Państwowej oraz powiatowej służbie drogowej polecam, aby ściśle kontrolowały przestrzeganie powyższego zarządzenia i pociągały winnych zaniedbania do odpowiedzialności karnej.

Pleszew, dnia 26 kwietnia 1927 r.

Kierownik Starosta : w z. Graja.
starszy sekretarz powiatowy.

Ubezpieczenie inwalidowe.

Wskutek podwyższenia przez Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu wartości świadczeń w naturaljach obowiązują dla robotników rolnych od dnia

1 maja r. b. następujące grupy zarobkowe w ubezpieczeniu inwalidom :

Ordynariusze należą do klasy V. (znaczek tygodniowy 90 groszy).

Chałupnicy należą do klasy III. (znaczek tygodniowy 60 groszy).

Zaciążnicy kat. II. a należą do klasy I. (znaczek tygodniowy 30 groszy).

Zaciążnicy kat. II b, III i IV należą do klasy II (znaczek tygodniowy 45 groszy).

Robotnicy sezonowi kat. I należą do klasy IV (znaczek tygodniowy 75 groszy).

Robotnicy sezonowi kat. II i III należą do klasy II (znaczek tygodniowy 45 groszy).

Zwraca się również uwagę na to, że Urzędy pocztowe mają na składzie znaczki 13 tygodniowe we wszystkich klasach, które pracodawcy mogą używać, jeżeli robotnikom rolnym placą zasiłgi kwartalnie.

Powyższe podaje do wiadomości i przestrzegania.
Pleszew, dnia 28 kwietnia 1927 r.

Przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń
Dr. Wieczorek.

— L. dz. 416/27 U. U. —

Zalicencjonowane stadniki w powiecie pleszewskim w dniu 28-go kwietnia 1927 r.

Komisja Licencji zalicencjonowała następujące stadniki :

L. p.	Imię i nazwisko właściciela buhaja	Miejsce zamieszkania	Stacja	Stadnika			Cena pokrycia do zł
				rasa	maść	wiek	
1.	Stanisław Turno	Karmin	Karmin	nizinna	czarno-biały	2 $\frac{1}{2}$	5,—
2.	Jan Karliński	Baranów	Baranów	"	"	3	5,—
3.	Michał Ratajczak	Zawidowice	Zawidowice	"	"	2 $\frac{1}{2}$	5,—
4.	Andrzej Stelaniak	Lenartowice	Lenartowice	"	"	3 $\frac{1}{2}$	5,—
5.	Aleksander Stiegler	Sobótka	Sobótka	"	"	3	5,—
6.	"	"	"	"	"	2 $\frac{1}{2}$	5,—
7.	"	"	"	"	"	6	5,—
8.	Erych Hoffmann	Czechel	Czechel	"	"	3	5,—
9.	Nepomucyn Olejniczak	"	"	"	"	2	5,—
10.	Ksawery Leporowski	Gałązki Wielkie	Gałązki Wielkie	"	"	3 $\frac{3}{4}$	5,—
11.	Franciszek Bodył	Kuczów-Chrzanów	Kuczów-Chrzanów	"	"	1 $\frac{3}{4}$	5,—
12.	Czesław Wize	Kuchary	Kuchary	"	"	1 $\frac{1}{2}$	5,—
13.	Henryk Bellerich	Psienie-Ostrów	Psienie-Ostrów	"	"	2 $\frac{1}{2}$	5,—
14.	Michał Rybczyk	Pieruchy	Pieruchy	"	"	1,2	z prawem od 1. 7. 1927
15.	Franciszek Drygas	Pacanowice	Pacanowice	"	"	3 $\frac{1}{2}$	5,—
16.	Józef Kwaśniewski	Grodzisko	Grodzisko	"	"	2	5,—

Nadmieniam, iż w myśl rozporządzenia policyjnego o licencjonowaniu stadników z dnia 24 marca 1925 r. (Dz. U. Wojew. Pozn. str. 72) podlega grzywnie do 50 złotych, kto :

- nielicencjonowanego stadnika dopuszcza do obcych krów,
- własne krowy lub jałowice dopuszcza do obcego stadnika, nielicencjonowanego,
- nie wypełnia przepisów o prowadzeniu rejestrów skokowych.

Władze gminne oraz przełożeni obszarów dworskich zechcą rozporządzenie to opublikować w sposób na miejscu praktykowany i winnych w razie niezastosowania się do tego podać do ukarania.

Komisarzem obwodowym i Posterunkom Policji Państwowej powyższe do wiadomości i kontrolowania.
Pleszew, dnia 28 kwietnia 1927 r.

Kierownik Starostwa : Dr. Wieczorek.

Skasowanie drogi.

Gmina Klonów w powiecie krotoszyńskim stawiła wniosek o skasowanie zupełnie części drogi prowadzącej od zagrody gospodarza Stanisława Mikstackiego w Olesiu odbudowanie w kierunku północno-zachodniem, a kończąca się u granicy pół gminy Wilczy powiatu jarocińskiego.

Ze względu, że owa droga od kilkudziesięciu lat nie służy do publicznego użytku, postanowiła gmina ową drogę skasować. Stosownie do § 57 ustawy z dnia 1 sierpnia 1883 r. Zbiór Ustaw pr. str. 237 o kompetencji, podaję powyższe do publicznej wiadomości z nadmienieniem, że ewentl. sprzeciwy wnosić

należy do podpisanej władzy policyjno-drogowej w przeciągu 4 tygodni od dnia ogłoszenia niniejszego.

O ile uzasadnione sprzeciwy w oznaczonym czasie nie wpłyną, nastąpi orzeczenie w myśl stawionego wniosku.

Koźminiec, dnia 25 kwietnia 1927 r.

Komisarz obwodowy: (—) Jasiński.

Ogłoszenie.

Pomiędzy świniami majątności Taczanów wybuchła zaraza świń.

Brzezie, dnia 25 kwietnia 1927 r.

Komisarz obwodowy (—) Vogel.

Dział nieurzędowy.

Komunikat.

Zdarza się często, że rzemieślnicy naszego obwodu, czy przez nieświadomość, czy dla celów oportunistycznych wyjeżdżają do b. Kongresówki, gdzie przed Urzędami Starszych uzyskują za pewną „dość słoną” opłatą tytuły i dyplomy mistrzowskie. Naturalnie, że takie nieuczciwe praktyki wychodzą wreszcie na światło dzienne i wtedy właściciele tych nieprawnie uzyskanych świadectw narażeni są na konfiskatę — procenty — koszty i t. d. Izba bowiem stojąc na straży rzemiosła i dbając o przestrzeganie prawa i rozporządzeń, nie uznaje takich świadectw, któremi posługują się rzemieślnicy, którzy terminowali i naukę ukończyli w obwodzie Izby Rzemieślniczej Poznańskiej. Dla przestrogi podajemy że niedawno uzyskał jeden z naszych rzemieślników „dyplom mistrzowski” od Zgromadzenia Starszych w Dąbrowie-Górnicy. Jednakowoż Izba Poznańska wczas zapobiegła temu nadużyciu i za pośrednictwem Centralnego Towarzystwa Rzemieślniczego w Warszawie zainteresowała w Województwie Kieleckim z dnia 28 III. 27 r. l. dz. P. H. 286/1 27, które unieważniło dyplom i ostro ukarało winnych. Reskryptem więc P. Wojewody Kieleckiego zostali złożeni z urzędu — starszy i podstarszy cechu oraz zarządzono nowe wybory. Poza tem urzędnik municipalny otrzymał ostre napomnienie, że w razie ponownego wykroczenia zostanie sądownie ukarany. Niesumienny rzemieślnik, który się odpowiednio wykosztował naraził się przy tej sposobności na wstyd, bo z mistrza został znowu zdegradowany na „czeladnika”, a potem dyplom leży unieważniony w Poznańskiej Izbie Rzemieślniczej.

Podając powyższą smutną sprawę do publicznej wiadomości, musimy jeszcze raz ostrzec nasze rzemiosło przed podobnie bezprawnym postępowaniem i zarazem wyrażamy w imieniu całego rzemiosła nasze uznanie i podziękowanie Panu Wojewodzie Kieleckiemu, oraz Centralnemu Towarzystwu Rzemieślniczemu za łaskawą obronę rzemiosła, któremu wyrządza się niejednokrotnie wielką krzywdę przez propagowanie właśnie podobnych nieuczciwych praktyk.

Izba Rzemieślnicza w Poznaniu.

Jarmark na konie i bydło odbędzie się w mieście **Trzemesznie** w wtorek, dnia 10 maja rb. Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

Niekrzykliwa propaganda.

Nie tylko film daje rozrywkę umysłową po całodziennych pracach. Tanim kosztem mogą nasze Towarzystwa uprzyjemnić swoim członkom wieczory urządzając wieczornice. T. C. L. w Poznaniu dostarcza za minimalną opłatą wszelkiego rodzaju obrazów świętych, zastępujących filmy z różnych dziedzin historii, literatury, sztuki, krajoznawstwa, przyrody, sportu i t. d. Biuro Centralne T. C. L. w Poznaniu, ul. Ratajczaka nr. 16 ma do dyspozycji wszelkich towarzystw 330 seryj przezroczy z 13 000 obrazków oraz odczyty gotowe do wygłaszania. Spisu dostarcza się na życzenie bezpłatnie.

Książki szkolne zeszyty, piórka, atrament, tablice, rysiki, gąbki i t. d. i t. d.

poleca

J. Kraszewska, Księgarnia Orzędownika — Koźmin

W sobotę, dnia 14 maja r. b.

odbędzie się

Wydzierżawienie ogrodu owocowego

w majątności Karsy powiat Pleszew popołudniu o godzinie 3-ciej.

Zarząd majątności Sobótka.

ZAKŁAD GRAFICZNY KOZMIN

właśc. Leon Goldbek.

wykonuje

wszelkie prace drukarskie dla urzędu, handlu i przemysłu, prywatnych towarzystw, szybko i gustownie po przystępnych cenach.

SPECJALNOŚĆ:

wszelkie opakowania :: druki kolorowe

Formularze

do

wyказу młodocіanych

poleca w każdej ilości

Zakład Graficzny, Koźmin

właśc. Leon Goldbek.